

اعتیاد به اینترنت، صمیمیت اجتماعی و شادکامی در دانشجویان

Internet Addiction, Social Intimacy and Happiness in College Students

Samaneh Rastgar Mohammad Hossein Abdollahi, PhD
BA in Psychology Kharazmi University

محمدحسین عبدالهی
دانشیار روان‌شناسی دانشگاه خوارزمی

سمانه رستگار
کارشناس روان‌شناسی

Mahnaz Shahgholian, PhD
Kharazmi University

مهناز شاهقلیان
استادیار روان‌شناسی دانشگاه خوارزمی

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه اعتیاد به اینترنت با صمیمیت اجتماعی و شادکامی در دانشجویان بود. از بین دانشجویان دانشگاه خوارزمی (سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۰) تعداد ۲۰۰ نفر به روش نمونه‌برداری خوشه‌ای انتخاب و آزمون اعتیاد به اینترنت (IAT؛ یانگ، ۱۹۹۸)، پرسشنامه شادکامی آکسفورد (آرگیل و دیگران، ۱۹۸۹) و مقیاس صمیمیت اجتماعی میلر (میلر و لفقورت، ۱۹۸۲) را تکمیل کردند. نتایج نشان دادند بین دو گروه کاربران سالم و کاربران با اعتیاد خفیف به اینترنت از نظر شادکامی و صمیمیت اجتماعی تفاوت معنادار وجود ندارد، اما میزان شادکامی و صمیمیت اجتماعی هر دو گروه به مراتب بالاتر از گروه کاربران با اعتیاد شدید به اینترنت بودند. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد اعتیاد به اینترنت هفت درصد از واریانس شادکامی را در گروه سالم و ۱۰ درصد از واریانس شادکامی را در گروه کاربران با اعتیاد خفیف به اینترنت پیش‌بینی می‌کند. لذا به‌رغم اینکه استفاده از اینترنت برای تأمین نیازهای روانی و هیجانی می‌تواند برخی افراد را به خود معناد کند، آگاه ساختن کاربران در جهت استفاده صحیح از اینترنت در زمینه مداخله پیشگیرانه سودمند است.

واژه‌های کلیدی: اعتیاد به اینترنت، صمیمیت اجتماعی، شادکامی، دانشجویان

Abstract

The aim of this study was to investigate the relations between internet addiction and social intimacy and happiness in college students. Two hundred college students were selected by cluster sampling method from Kharazmi University in academic year of 2012. The participants completed the Internet Addiction Test (Young, 1998), the Oxford Happiness Questionnaire (Argyle et al., 1989) and the Miller Social Intimacy Scale (Miller & Lefcourt, 1982). The results indicated that there were no significant difference in happiness and social intimacy between normal users and users with mild addiction to the Internet. The happiness and social intimacy of normal users and users with mild addiction to the Internet were higher than the severe addiction users. The regression analysis indicated that internet addiction predicted 7% and 10% of the variance in happiness in healthy group of internet users and mild addiction ones, respectively. The findings suggest that although using internet with the aim of satisfying one's psychological and emotional needs can induce internet addiction, informing internet users of using internet appropriately may be helpful in preventive intervention.

Keywords: Internet addiction, happiness, social intimacy, college students

received: 20 November 2013

accepted: 12 August 2014

Contact information: mshahgholian@gmail.com

دریافت: ۹۲/۸/۲۹

پذیرش: ۹۳/۵/۲۱

مقدمه

از کاربران، اعتیاد عاطفی و ۳۴/۹ درصد، اعتیاد رفتاری و در مجموع ۲۶/۸ درصد کاربران، معتاد به اینترنت هستند. آقابابایی، جلیلی و باقری (۱۳۸۷) میزان گرایش جوانان ایرانی به استفاده از اینترنت را ۷۸/۵ درصد و درگاهی و رضوی (۱۳۸۶) نیز ۳۰ درصد کاربران جوان ایرانی را معتاد اینترنتی گزارش کرده‌اند.

مطالعات مختلفی در زمینه اعتیاد به اینترنت با روی آوردهای گوناگون صورت پذیرفته است. دسته‌ای از این مطالعات به بررسی رابطه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی با این سازه پرداخته‌اند. به عنوان مثال، یانگ (۲۰۰۹) نشان داد جنس در اعتیاد به اینترنت تأثیرگذار است. به اعتقاد وی زنان بیش از مردان به دنبال روابط دوستانه صمیمی در فضای مجازی هستند و ترجیح می‌دهند در محیط اینترنت بی‌نام باقی بمانند و هویت‌شان فاش نشود. از سوی دیگر نتایج پژوهش سایموس، دافولی، برایموتس، موزارس و آنجلوپلوس (۲۰۰۸) در کاربران یونانی و چی-هونگ، یین، چان، چان و یین (۲۰۰۵) در کاربران تایوانی نشان دادند پسران بیش از دختران به اعتیاد اینترنتی دچار می‌شوند و عمده استفاده آنها بازی‌های اینترنتی است. لی و دیگران (۲۰۰۸) نیز اعتیاد به اینترنت را در پسران بیش از دختران گزارش کرده‌اند. در پژوهش آنها بین سن کاربران و میزان اعتیاد به اینترنت نیز رابطه معناداری به دست آمد: هر چه سن کاربر بالاتر باشد، اعتیاد به اینترنت شدیدتر گزارش می‌شود. نتایج پژوهش یانگ (۱۹۹۸) هم حاکی از آن است که افراد با تحصیلات بالاتر بیشتر در معرض خطر وابستگی اعتیادآور به اینترنت هستند.

دسته دوم پژوهش‌ها، به تعیین رابطه اعتیاد به اینترنت و دامنه‌ای از مسائل روان‌شناختی پرداخته‌اند. برخی از این پژوهش‌ها حاکی از آن است که اعتیاد اینترنتی با اختلال‌های دوقطبی و افسردگی (یانگ، ۱۹۹۸؛ سندرز، فیلد، دیگو و کاپلان، ۲۰۰۰)، مشکلات بین‌فردی، اضطراب، کمرویی (برد، ۲۰۰۲؛ تونیونی و دیگران، ۲۰۱۰)، ویژگی‌های شخصیتی به‌ویژه برون‌گردی (گریفیتس، ۲۰۰۰؛ فیتزپاتریک، ۲۰۰۸)، حرمت خود پایین (استنفیلد، ایسون و لمپ، ۲۰۰۸) و کاهش سلامت روانی (ویدیاتو و مک‌موران، ۲۰۰۴) مرتبط است.

در دهه اخیر، برخی از پژوهشگران مسیر پژوهشی دیگری

اینترنت از پیشرفته‌ترین دستاوردهای اخیر بشر است که شبکه گسترده و بی‌حد و حصری از پیوندهای متعدد را دربر می‌گیرد. تاریخ ظهور آن به اواخر دهه ۱۹۶۰ و اوایل دهه ۱۹۷۰ بازمی‌گردد. اینترنت به‌واسطه کارایی فراوان و جذابیت‌های منحصر به فرد (از قبیل پست الکترونیک، اتاق‌های گفت‌وگو و فضاهای مجازی با کاربران متعدد)، مخاطبان زیادی را به خود جلب کرده و می‌کند (بیگس، ۲۰۰۰). در ایران نیز بر اساس گزارش وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، شمار کاربران اینترنت هر روزه در حال افزایش است (معیدی‌فر، حبیب‌پور و جنتی، ۱۳۸۶). آمارها حاکی از آن است که استفاده از اینترنت در نوجوانان و جوانان بیش از گروه‌های سنی دیگر رایج است (بولن و هر، ۲۰۰۰).

این ابزار نوین ارتباطی افزون بر جنبه‌های مثبت خود از قبیل آگاهی از آخرین رویدادهای جهان، دستیابی به نتایج پژوهش‌ها، امکان برقراری ارتباط در کوتاه‌ترین زمان، اثرات دیگری نیز به همراه دارد. با افزایش استفاده از اینترنت، روان‌شناسان نوع جدیدی از اعتیاد به نام اعتیاد اینترنتی^۱ یا اعتیاد مجازی^۲ را معرفی کردند. در نظر گرفتن اعتیاد به اینترنت به عنوان یک اختلال، نخستین بار توسط گلدبرگ^۳ در سال ۱۹۹۵ مطرح شد و با تحقیقات یانگ^۴ در سال‌های بعد توجه بیشتری را به خود جلب کرد (گرنفیلد، ۱۹۹۹)، به طوری که اعتیاد اینترنتی در چهارمین راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی^۵ (۱۹۹۴) به عنوان یک اختلال معرفی و تعاریف متعددی از آن ارائه شده است. معروف‌ترین تعریف از آن، اعتیاد رفتاری یا غیرشیمیایی است که تعامل انسان-ماشین را دربرمی‌گیرد (ویدیاتو و گریفیتس، ۲۰۰۶). در آمارهای به دست آمده از کشورهای شرق، دانش‌آموزان تایوانی بین ۱۹ تا ۳۰ ساعت در هفته از اینترنت استفاده می‌کنند و ۱۹/۱ درصد جوانان چینی معتاد به اینترنت هستند (شک، تانگ و لو، ۲۰۰۸). پژوهش‌های انجام‌شده در هنگ‌کنگ و کره، ۱۲/۱۵ درصد جوانان را معتاد به اینترنت نشان داده‌اند (کو و دیگران، ۲۰۰۶). در پژوهش معیدفر و دیگران (۱۳۸۶) در مورد کاربران اینترنت ۱۵ تا ۲۵ ساله در تهران، نشان داده شد ۲۶/۶ درصد

1. internet addiction
2. virtual addiction

3. Goldberg, I.
4. Young, K. S.

5. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders-4th Edition (DSM IV)

صمیمی همراه با اعتماد متقابل را کسب می‌کنند (آدامز و آرچر، ۱۹۹۴). اریکسون^۲ (۱۹۸۶ نقل از مونتگومری، ۲۰۰۵) احساس صمیمیت اجتماعی را تمایل برای شرکت در یک رابطه حمایت‌کننده و مهرآمیز، بدون از دست دادن خود در آن رابطه می‌داند. او در فرضیه خود صمیمیت را لازمه شادکامی و رضایت فرد از زندگی عنوان کرده است. به اعتقاد وی شادکامی^۳ بخش مهمی از کیفیت زندگی به شمار می‌رود.

کامل‌ترین تعریف از شادکامی توسط آرگیل و کروسلند (۱۹۸۷) ارائه شده است که شادکامی را دارای سه بخش مهم دانسته‌اند: عاطفه مثبت یا احساس خوشی، رضایت از زندگی و نداشتن احساس منفی مانند افسردگی و اضطراب. از نظر آرگیل، مارتین و لئو (۱۹۹۵) داشتن روابط و تعامل با دیگران، هدفمند بودن زندگی، دوست داشتن دیگران و دوست داشته شدن از سوی دیگران و رشد شخصیتی از اجزای شادکامی هستند. افراد شادکام، اطلاعات را به گونه‌ای پردازش و تفسیر می‌کنند که به خوشحالی آنها منجر می‌شود.

برخلاف تعداد نه‌چندان اندک پژوهشگرانی که اعتیاد به اینترنت را در ارتباط مستقیم با انواع مشکلات روان‌شناختی می‌دانند، برخی از پژوهشگران این گونه فرض کرده‌اند که در دنیای امروز، صمیمیت اجتماعی و شادکامی در دنیای مجازی به مراتب بیشتر به چشم می‌خورد و کاربران وابسته به اینترنت به شرط آنکه مراقبت‌های جسمانی لازم را داشته باشند، رضایت بیشتری از زندگی دارند. مقدمات این فرضیه دور از انتظار را مدل دیویس (۲۰۰۱) فراهم کرد. دیویس (۲۰۰۱) در مدل خود از دو نوع استفاده از اینترنت نام برده است. استفاده آسیب‌زای خاص^۴ و استفاده آسیب‌زای تعمیم‌یافته^۵. استفاده آسیب‌زای خاص عبارت است از وابستگی به یک عملکرد خاص اینترنت مثل سرویس‌های حراج آنلاین. این نوع وابستگی در نبود اینترنت هم وجود دارد. کاپلان (۲۰۰۲) این نوع وابستگی را یکی از اشکال یک اختلال رفتاری وسیع‌تر می‌داند. استفاده آسیب‌زای تعمیم‌یافته استفاده افراطی، عمومی و چند بعدی از اینترنت مانند بازی کردن، چت کردن، چک کردن پست‌های الکترونیکی چندین بار در روز و حتی اتلاف وقت به صورت آنلاین و بدون هدف خاص را شامل می‌شود.

را در زمینه وابستگی به اینترنت آغاز کرده‌اند. به اعتقاد ینگ و تانگ (۲۰۰۷) اگر چه عوامل متعددی نوجوانان و جوانان را در معرض خطر ابتلا به اعتیاد اینترنتی قرار می‌دهد، اما یکی از برجسته‌ترین این عوامل، میل به ایجاد و توسعه ارتباطات معنادار و صمیمانه، و رضایت خاطر و خوشنودی از پذیرفته‌شدن در دنیای مجازی است. برخی از پژوهشگران مانند گرینفیلد (۱۹۹۹) و مرهان‌مارتین (۲۰۰۵) احساس نزدیکی، صمیمیت مضاعف با دیگران و تغییر حالت‌های عاطفی منفی را از مهم‌ترین عوامل وابستگی به اینترنت می‌دانند. به اعتقاد این پژوهشگران بیش از ۳۰ درصد کاربران معتاد به اینترنت، اینترنت را لازمه شادکامی خود می‌دانند. پژوهش‌ها در دانش‌آموزان حاکی از آن است که اینترنت بر مطالعات و جریان زندگی روزمره آنها تأثیر منفی داشته (چو و هسیائو، ۲۰۰۰). اما حرمت خود، ارتباطات اجتماعی و صمیمانه و رضایت آنها را از زندگی در درآمدت افزایش داده است (لین و تسای، ۱۹۹۹). این یافته‌های به‌دست آمده از مطالعات پراکنده موجب شد چارمین و تدی (۲۰۱۰) چهار علت را به عنوان مهم‌ترین دلایل اعتیاد به اینترنت معرفی کنند: برنامه‌های اینترنت، کاربردی است و امکان عملکرد سریع کاربران را فراهم می‌کند؛ احساس آنلاین بودن آرام‌کننده و لذت‌بخش است؛ استفاده از اینترنت راهی برای تسکین افکار سازش‌نیافته و فاجعه‌آمیز است؛ و در نهایت نارضایتی از یک یا چند حوزه از زندگی واقعی که شامل عدم وجود رابطه‌های صمیمی، معنادار و اساسی با دیگران است، می‌تواند به‌وسیله رابطه‌های صمیمی در دنیای مجازی جبران شود.

صمیمیت اجتماعی^۱، ظرفیت باز بودن دو سویه و مشارکت در روابط با دیگران، تعریف شده است (ریف و کبیز، ۱۹۹۵). توانایی برقراری روابط صمیمانه با دیگران یکی از عوامل کلیدی در سلامت و بهزیستی روانی افراد بزرگسال به شمار می‌آید (نولر، فنی و پترسون، ۲۰۰۱). فرد برای کسب آمادگی برای این توانمندی مراحل زیر را پشت سر می‌گذارد: روابط اولیه با فرد یا افراد مراقبت‌کننده در دوره کودکی؛ روابط اولیه با همسالان در دوره نوجوانی؛ و در نهایت ورود به دوران بزرگسالی که در حالت بهینه، افراد در آن توانایی برقراری روابط

1. social intimacy
2. Erikson, E. H.
3. Happiness
4. Specific Pathological Internet Utilize (SPIU)

5. Generalized Pathological Internet Utilize (GPIU)

استفاده از اینترنت را با احتمال ابتلا به افسردگی و اضطراب اجتماعی مورد بررسی قرار دادند. آنها در گروهی از نوجوانان هلندی رابطه زمان صرف شده در فعالیت‌های اینترنتی برای هدف‌های ارتباطی و زمان صرف شده در فعالیت‌های اینترنتی برای هدف‌های غیرارتباطی را با افسردگی و اضطراب اجتماعی و نقش تعدیل‌کننده کیفیت دوستی ادراک شده در این ارتباطات، بررسی کردند. برای نوجوانانی که کیفیت دوستی پایینی داشتند، استفاده از اینترنت برای هدف‌های ارتباطی، افسردگی کمتری را پیش‌بینی می‌کرد در حالی که استفاده از اینترنت برای فعالیت‌های غیرارتباطی، منجر به افسردگی و اضطراب اجتماعی بیشتری می‌شد. در پژوهشی دیگر در مورد گروهی از دانشجویان داوطلب (میشل، لبو، یوریب، گراتوس و شوگر، ۲۰۱۱) نشان داده شد استفاده از اینترنت (مانند بازی و گفت‌وگوی دوستانه) سطوح بالایی حمایت اجتماعی ادراک شده و شادی را پیش‌بینی می‌کند. با توجه به آنچه در مورد استفاده بسیار گسترده از اینترنت در دانشجویان به منظور تحقق هدف‌های حرفه‌ای و شخصی بیان شد و با در نظر گرفتن اینکه میزان بروز و شیوع اعتیاد به اینترنت در این گروه روبه افزایش است، پژوهش حاضر با هدف تعیین ارتباط اعتیاد به اینترنت با صمیمیت اجتماعی و شادکامی در دانشجویان انجام شد.

روش

این پژوهش از نوع توصیفی همبستگی بود. از بین دانشجویان دانشگاه خوارزمی در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۰ تعداد ۲۰۰ نفر به شیوه نمونه‌برداری چندمرحله‌ای انتخاب شدند (از هشت دانشکده دانشگاه خوارزمی سه دانشکده، در هر دانشکده سه کلاس). بعد از ارائه توضیحات شفاهی در مورد هدف پژوهش و ایجاد اطمینان در خصوص محفوظ ماندن نام آزمودنی‌ها، از دانشجویان خواسته شد در صورت تمایل ابزارهای مورد نظر را تکمیل کنند. بعد از جمع‌آوری ابزارها و کنار گذاشتن مواردی که با معیارهای ورود همخوانی نداشتند، اطلاعات ۱۵۶ (۷۱ دختر و ۸۵ پسر) نفر مورد تحلیل قرار گرفت. برای انتخاب آزمودنی‌ها، معیارهای ورود دامنه سنی ۲۰ تا ۳۰ سال (میانگین سنی ۲۳/۳۴ سال و انحراف استاندارد

وابستگی از نوع تعمیم‌یافته در نبود اینترنت وجود ندارد. به اعتقاد کاپلان (۲۰۰۲) استفاده آسیب‌زای تعمیم‌یافته صرفاً به دلیل الگوی ارتباطی یا اجتماعی منحصر به فرد اینترنت به وجود می‌آید. در همین راستا دیویس (۲۰۰۱) برای مشخص ساختن استفاده آسیب‌زای خاص، یک مدل شناختی-رفتاری را پیشنهاد می‌کند. به نظر دیویس، علت‌های دور (علت‌هایی که سبب‌شناسی نزدیکی با نشانه‌ها ندارند ولی در عین حال در بروز نشانه‌ها نقش دارند) دخیل در استفاده آسیب‌زا از اینترنت را می‌توان در یک چهارچوب آمادگی-تنیدگی^۱ توضیح داد. رفتار غیرعادی در نتیجه یک آمادگی (یک آسیب روانی موجود) و یک تنیدگی (یک اتفاق در زندگی) بروز می‌کند. در خصوص آمادگی می‌توان به پژوهش‌های متعددی استناد کرد که همراهی آسیب‌های روانی از جمله افسردگی، اضطراب اجتماعی و وابستگی به مواد را با استفاده مفرط از اینترنت نشان داده‌اند، اما شناخت‌های ناسازگارانه، اساس مدل دیویس را تشکیل می‌دهند. این شناخت‌ها که علت‌های کافی (علتی که وجودش تضمین‌کننده رخ دادن نشانه‌هاست) و نزدیک محسوب می‌شوند، شامل افکار درباره خود و دنیا هستند. برخی تحریف‌های شناختی در مورد خود عبارتند از شک به خود، خودارزشیابی منفی و خودکارآمدی پایین که شامل چنین افکاری است «من فقط در اینترنت خوب هستم»، «وقتی آنلاین نیستم بی‌ارزشم»، «وقتی آنلاین هستم برای خود کسی هستم». تحریف‌های شناختی در مورد دنیا شامل تعمیم دادن وقایع خاص به همیشه است مانند «وقتی آنلاین نیستم کسی مرا دوست ندارد»، «اینترنت تنها دوست من است» و «وقتی از اینترنت استفاده نمی‌کنم مردم با من بدرفتاری می‌کنند». این افکار وابستگی شخص به اینترنت را افزایش می‌دهد. چرخه معیوب تحریف‌های شناختی و تقویت‌ها، بروز نشانه‌های استفاده آسیب‌زا از اینترنت را سهولت می‌بخشند. بر اساس این مدل، استفاده آسیب‌زا از اینترنت به عنوان نوعی راهبرد سازش‌نا یافته خودنظم‌دهی تلقی می‌شود که افراد برای مقابله با هیجان‌های منفی خود به کار می‌برند و بدین ترتیب رضایت و شادکامی آنها افزایش می‌یابد. در تأیید این فرضیه، یافته‌های اندکی به دست آمده است. سلفات، برانج، دل‌سینگ، بوگت و میوس (۲۰۰۹) انواع مختلف

پرسشنامه شادکامی اکسفورد^۲ (OHQ): آرگیل، مارتین و کروسلند، (۱۹۸۹). اساس نظری این پرسشنامه تعریف آرگیل و کروسلند (۱۹۸۷) از شادکامی است. این پرسشنامه نقطه مقابل سیاهه افسردگی بک^۳ (۱۹۹۳) است. فرم نهایی پرسشنامه اکسفورد ۲۹ ماده چهار گزینه‌ای است که در هر ماده فرد درباره احساس ناشادی تا احساس شادی بسیار زیاد خود قضاوت می‌کند. هنگام اجرا از آزمودنی خواسته می‌شود، جمله‌های هر ماده را در پرسشنامه به‌دقت خوانده و سپس جمله‌ای را علامت بزند که بهتر از همه احساس او را در روزهای اخیر مشخص می‌کند. نمره‌گذاری این پرسشنامه براساس مقیاس لیکرت از یک تا چهار است. آرگیل و دیگران (۱۹۸۹) ضریب آلفای کرونباخ سیاهه را ۰/۹۰ و اعتبار به روش بازآزمایی آن را طی هفت هفته ۰/۷۸ گزارش کردند. روایی همزمان آن با استفاده از ارزیابی دوستان درباره آنها ۰/۴۳ به‌دست آمد. همچنین همبستگی پرسشنامه شادمانی اکسفورد با مقیاس عاطفه مثبت برادبرن^۴ (۱۹۶۹) ۰/۳۲ و با سیاهه افسردگی بک، ۰/۵۲- محاسبه شد. علی‌پور و نوربالا (۱۳۷۸) ضریب آلفای کرونباخ، اعتبار به روش بازآزمایی و دونیمه‌سازی را در جمعیت دانشجویان به ترتیب ۰/۹۸، ۰/۷۹ و ۰/۹۲ به دست آوردند و همچنین بر روایی صوری آن تأکید کردند. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ برای سیاهه به دست آمد.

مقیاس صمیمیت اجتماعی میلر^۵ (MSIS): میلر و لفقورت، (۱۹۸۲). این مقیاس برای ارزیابی صمیمیت ادراک شده از روابط مختلف، طراحی شده است. مقیاس دارای دو گروه پرسش است که شش ماده برای توصیف فراوانی صمیمیت و ۱۱ ماده برای شدت صمیمیت تجربه‌شده در زمان حاضر است. در هر ۱۷ ماده، نمره‌گذاری با مقیاس لیکرت از یک (بسیار به ندرت) تا ۱۰ (تقریباً همیشه) است. به ماده‌های ۲ و ۱۴ به طور معکوس امتیاز داده می‌شوند. میلر و لفقورت (۱۹۸۲) ضریب آلفای کرونباخ را در اجراهای گوناگون بین ۰/۸۶ تا ۰/۹۱ به‌دست آوردند و نیز روایی افتراقی، روایی سازه و روایی همگرایی آن را تأیید کردند. دانشورپور، تاجیک‌اسماعیلی، شهرآرای، فرزاد و شکری (۱۳۸۶) اعتبار و روایی مقیاس را در

۵/۰۶)، عدم ابتلا به بیماری‌های جسمانی بنا بر تشخیص پزشک یا اختلال‌های روان‌شناختی بنا بر تشخیص روان‌پزشک یا روان‌شناس بالینی و همچنین عدم مصرف داروی خاص، با توجه به اطلاعاتی که از پرسشنامه جمعیت‌شناختی به‌دست آمد، در نظر گرفته شدند.

برای تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل واریانس یک‌راهه و تحلیل رگرسیون گام به گام و آزمون t استفاده شد. در این پژوهش ابزارهای زیر به کار گرفته شد.

آزمون اعتیاد به اینترنت^۱ (IAT): یانگ، (۱۹۹۸). این آزمون متشکل از ۲۰ ماده است که بر اساس ملاک‌های نسخه تجدید نظر شده چهارمین راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی برای تشخیص قماربازی بیمارگونه طراحی شده است. نمره‌گذاری به شیوه لیکرت از صفر تا پنج است و نمره‌های به دست آمده هر فرد را در یکی از سه گروه کاربر عادی (نمره ۲۰ تا ۳۹)، کاربر با اعتیاد خفیف (نمره ۴۰ تا ۶۹) و کاربر با اعتیاد شدید (نمره ۷۰ تا ۱۰۰) که استفاده بیش از حد وی را وابسته کرده و نیاز به درمان دارد، طبقه‌بندی می‌کند. یانگ (۱۹۹۸) اعتبار درونی آزمون را بالاتر از ۰/۹۲ گزارش و تأکید کرده است که آزمون قابلیت تشخیص بالینی افراد معتاد به اینترنت را دارد. ویدیانته و مک‌موران (۲۰۰۴) در مطالعه خود با عنوان بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی آزمون اعتیاد اینترنتی یانگ، روایی صوری این آزمون را بسیار بالا دانستند و از طریق تحلیل عاملی، شش عامل مهم بودن اینترنت، استفاده بیش از حد، بی‌توجهی به وظایف شغلی، پیش‌بینی، فقدان کنترل و مشکلات اجتماعی را برای آن به‌دست آوردند. در ایران، علوی، جنتی‌فرد، مرآئی و رضاپور (۱۳۸۸) اعتبار آزمون را به روش بازآزمایی و دو نیمه کردن به ترتیب برابر با ۰/۸۲ و ۰/۷۲ به‌دست آوردند و بر روایی محتوایی آن تأکید کردند. این پژوهشگران گزارش کردند، آزمون اعتیاد اینترنتی یانگ در جامعه ایرانی، ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوبی دارد و از آن می‌توان برای غربالگری و تشخیص بالینی کاربران معتاد به اینترنت از عادی استفاده کرد. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ آزمون ۰/۸۸ به‌دست آمد.

1. Internet Addiction Test (IAT)
2. Oxford Happiness Questionnaire (OHQ)
3. Beck Depression Inventory (BDI)

4. Braudburn Positive Affect Scale
5. Miller Social Intimacy Scale (MSIS)

جامعه ایرانی مطلوب گزارش کردند. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۷۹ به دست آمد.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی، تحلیل واریانس یک راهه، رگرسیون و آزمون t استفاده شد.

یافته‌ها

میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای مورد مطالعه و ضرایب همبستگی متغیرها برای کل نمونه در جدول ۱ ارائه شده است. نتایج حاکی از آن است که اعتیاد به اینترنت با شادکامی رابطه معکوس معنادار دارد، ولی ارتباط بین اعتیاد به

اینترنت و صمیمیت اجتماعی معنادار نیست.

بر اساس نمره‌های حاصل از آزمون اعتیاد به اینترنت، فراوانی آزمودنی‌ها بر حسب اعتیاد به اینترنت بدین ترتیب بود: کاربر عادی ۶۲ نفر (۳۹/۷۴ درصد)، کاربر با اعتیاد خفیف به اینترنت ۴۹ نفر (۳۱/۴۱ درصد) و کاربر با اعتیاد شدید ۴۵ نفر (۲۸/۸۴ درصد). جدول ۲ نتایج مقایسه کاربران معتاد و غیرمعتاد به اینترنت را در شادکامی و صمیمیت اجتماعی نشان می‌دهد. برای مساوی بودن حجم گروه‌ها با توجه به آنکه کمترین تعداد مربوط به گروه کاربران با اعتیاد شدید (۴۵ نفر) بود، از دو گروه دیگر نیز به شیوه تصادفی ۴۵ نفر برای مقایسه در نظر گرفته شدند.

جدول ۱

متغیر	M	SD	۱	۲
۱. شادکامی	۴۶/۲	۱۱/۷	-	-
۲. صمیمیت اجتماعی	۱۲۹	۲۳/۸	۰/۲۴*	-
۳. اعتیاد به اینترنت	۴۱/۹	۳۰/۱	-۰/۲۶**	-۰/۱۹

*P<۰/۰۵ **P<۰/۰۱

جدول ۲

نتایج تحلیل واریانس یک‌راهه برای مقایسه گروه‌ها در شادکامی و صمیمیت اجتماعی

متغیرها	منبع تغییر	df	SS	MS	F	نتایج آزمون توکی
شادکامی	بین گروهی	۲	۱۸۹/۴۹	۶۳/۱۶	۴/۱۲*	گروه سالم > گروه اعتیاد شدید
	درون گروهی	۱۳۲	۱۷۷/۵۰	۱۵/۳۰		گروه اعتیاد خفیف > گروه اعتیاد شدید
صمیمیت اجتماعی	بین گروهی	۲	۱۷۱۵/۰۳	۵۷۱/۶۷	۳۵/۶۳**	گروه سالم > گروه اعتیاد شدید
	درون گروهی	۱۳۲	۱۸۶۰/۹۳	۱۶/۰۴		گروه اعتیاد خفیف > گروه اعتیاد شدید

** P<۰/۰۵ * P<۰/۰۱۵

شادکامی از تحلیل رگرسیون استفاده شد. برای متغیر شادکامی در گروه کاربران عادی میزان F برابر با ۷/۱۴ (P<۰/۰۱) و در گروه کاربران با اعتیاد خفیف به اینترنت میزان F برابر ۸/۲۳ (P<۰/۰۵) و در گروه کاربران با اعتیاد شدید میزان F برابر ۲/۲۳ (P<۰/۰۱) به دست آمد. در جدول ۳ خلاصه تحلیل رگرسیون دیده می‌شود.

نتایج آزمون تعقیبی توکی نشان می‌دهد در هر دو متغیر شادکامی و صمیمیت اجتماعی دو گروه کاربران سالم و کاربران با اعتیاد خفیف تفاوت معناداری با گروه کاربران با اعتیاد شدید دارند؛ اما در هیچ کدام از متغیرها تفاوت معناداری بین گروه کاربران سالم با گروه کاربران با اعتیاد خفیف به اینترنت وجود ندارد.

به منظور تعیین سهم اعتیاد به اینترنت در تبیین واریانس

جدول ۳

خلاصه تحلیل رگرسیون تعیین سهم اعتیاد به اینترنت در تبیین واریانس شادکامی در گروه‌ها

گروه‌ها	R	R ^۲	R ^۲	F	b	β	t	SE
کاربر عادی	۰/۲۶	۰/۰۷	۰/۰۶۳	۷/۱۴**	۰/۱۹	۰/۲۷*	۱/۳۳*	۱۱/۳
کاربر با اعتیاد خفیف	۰/۳۱	۰/۱۰	۰/۰۸۹	۸/۲۳**	۰/۲۵	۰/۳۶*	۱/۶۸*	۱۰/۲
کاربر با اعتیاد شدید	۰/۰۴۴	۰/۰۰۲	۰/۰۰۱۴	۲/۲۳	۰/۱۴	۰/۱۱	۰/۴۸	۱۱/۰۴

**P<۰/۰۵ **P<۰/۰۱

درصد از واریانس شادکامی را در گروه کاربران عادی و ۱۰

نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد اعتیاد به اینترنت هفت

اینترنت می‌تواند درصدهای زیادی از واریانس شادکامی را تبیین کند. اما بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر نکته حائز توجه این است که اگر اعتیاد به اینترنت شدید شود مدل دیویس (۲۰۰۱) کارایی خود را در تبیین از دست می‌دهد. در کاربرانی که اعتیاد به اینترنت شدید است (کاربرانی که نمره ۷۰ تا ۱۰۰ در آزمون تشخیصی اعتیاد به اینترنت یانگ (۱۹۹۸) کسب می‌کنند یا کاربرانی که در مصاحبه بالینی ملاک‌های چهارمین راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی را برای اعتیاد اینترنتی نشان می‌دهند، اعتیاد به اینترنت نه تنها به شادکامی و صمیمیت اجتماعی منجر نمی‌شود، بلکه این افراد اغلب نشانه‌های بالینی سایر اختلال‌های روان‌شناختی را نیز نشان می‌دهند. شاید بتوان تضادی را که در نتایج پژوهش‌ها در زمینه اعتیاد به اینترنت وجود دارد به میزان شدت اعتیاد کاربر به اینترنت نسبت داد. پیش‌تر بیان شد که برخی از پژوهش‌ها اعتیاد اینترنتی را با اختلال‌های دوقطبی و افسردگی (یانگ، ۱۹۹۸؛ سندرز و دیگران، ۲۰۰۰)، مشکلات بین فردی، اضطراب، کم‌رویی (برد، ۲۰۰۲؛ تونیونی و دیگران، ۲۰۱۰) و به طور کلی با کاهش سلامت روانی (ویدیانته و مک‌موران، ۲۰۰۴) مرتبط دانسته‌اند و پژوهش‌های دیگر مانند گرینفیلد (۱۹۹۹)، لین و تسای (۱۹۹۹)، مرهان‌مارتین (۲۰۰۵) و میشل و دیگران (۲۰۱۱) وابستگی به اینترنت را سبب شادکامی و تغییر حالت‌های عاطفی منفی دانسته‌اند. ین و دیگران (۲۰۰۸) پیشنهاد کردند که بین اعتیاد به اینترنت و نشانه‌های روان‌شناختی یک تعامل دوسویه وجود دارد. از یک طرف، استفاده افراطی از اینترنت ممکن است به عنوان راهبردی برای مقابله یا تسکین نشانه‌های روان‌شناختی و در نتیجه افزایش رضایتمندی فرد به کار رود و از سوی دیگر استفاده نامناسب از اینترنت ممکن است خود سبب ایجاد یا تقویت بیشتر نشانه‌های روان‌شناختی شود و به این ترتیب نمی‌توان با قطعیت تمام کاربران را در چگونگی این ارتباط یکسان دانست.

عامل اساسی دیگر در اعتیاد به اینترنت می‌تواند مربوط به تقویتی باشد که فرد دریافت می‌کند. اگر پاسخی که فرد از اینترنت دریافت می‌کند، مثبت باشد (که اغلب مثبت است، چرا که دنیای مجازی جذابیت‌های زیادی دارد)، تشویق می‌شود که

درصد از واریانس شادکامی را در گروه کاربران با اعتیاد خفیف به اینترنت پیش‌بینی می‌کند.

آزمودنی‌های پژوهش حاضر شامل ۷۱ دختر و ۸۵ پسر بودند. برای مقایسه میزان اعتیاد به اینترنت در دو جنس از آزمون t استفاده شد. نتایج این آزمون تفاوت معنادار بین دو جنس نشان نداد ($t=1/9$ ، $P<0/112$).

بحث

اینترنت به دلیل داشتن فضاهای متعدد می‌تواند بسیاری از نیازهای افراد را برآورده کند و از آنجا که برقراری ارتباط یکی از اصلی‌ترین دلایل استفاده کاربران از اینترنت است، احتمال اعتیاد به آن زیاد است. به‌عنوان مثال شبکه‌هایی از جمله فیس بوک^۱، توئیتر^۲، یوتیوب^۳، مای اسپیس^۴، اورکات^۵، فلیکر^۶ و گوگل پلاس^۷ از جمله شبکه‌های اجتماعی و ارتباطی اینترنت هستند که در مدت زمانی کوتاه به سرعت رشد کرده‌اند و روز به روز در بین افراد محبوبیت بیشتری پیدا می‌کنند. در همین راستا پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه اعتیاد به اینترنت با صمیمیت اجتماعی و شادکامی در دانشجویان انجام شد.

از جمله یافته‌های پژوهش حاضر آن بود که شادکامی و صمیمیت اجتماعی بین گروه کاربران سالم و گروه کاربران با اعتیاد خفیف به اینترنت تفاوت معنادار نداشتند، هر چند هر دو گروه در میزان شادکامی و صمیمیت اجتماعی به مراتب بالاتر از گروه کاربران با اعتیاد شدید به اینترنت بودند. همچنین نتایج نشان دادند استفاده افراطی از اینترنت می‌تواند هفت و ۱۰ درصد واریانس شادکامی را به ترتیب در گروه‌های کاربران سالم و کاربران با اعتیاد خفیف به اینترنت تبیین کند که این یافته در تأیید نظریه دیویس (۲۰۰۱) است. همانطور که پیش‌تر ذکر شد در این مدل شناختی رفتاری چرخه معیوب تحریف‌های شناختی و تقویت‌ها، بروز نشانه‌های استفاده افراطی و آسیب‌زا از اینترنت را شامل می‌شود و این نوع استفاده از اینترنت به عنوان نوعی راهبرد سازش‌ناپایسته خودنظم‌دهی تلقی می‌شود که افراد برای مقابله با هیجان‌های منفی خود به کار می‌برند و بدین ترتیب رضایت خاطر و شادکامی آنها افزایش می‌یابد. بنابراین در کاربران با اعتیاد به اینترنت، استفاده افراطی از

مؤثر در کنش‌وری هیجانی انجام شود.

منابع

آقابابایی، آ.، جلیلی، د. و باقری، س. (۱۳۸۷). مطالعه عوامل مؤثر در استفاده از اینترنت بین جوانان. *مجله رسانه*، ۶، ۶-۲.

دانشورپور، ز.، تاجیک‌اسماعیلی، ع.، شهرآرای، م.، فرزاد، و. و شکری، ا. (۱۳۸۶). تفاوت‌های جنسی در صمیمیت اجتماعی: نقش سبک‌های هویت. *فصلنامه روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی (اندیشه و رفتار)*، ۱۳ (۴)، ۴۰۴-۳۹۳.

درگاهی، ه. و رضوی، س. م. (۱۳۸۶). اعتیاد اینترنت و عوامل خطر در کاربران تهران. *مجله پایش*، ۳، ۲۶۵-۲۷۲.

خسروجردی، م. و میرزایی، آ. (۱۳۸۸). بررسی اعتیاد اینترنتی در نوجوانان: مطالعه متغیرهای جنس، مقطع تحصیلی و اندازه سازمان آموزشی. *فصلنامه راهبرد*، ۱۸ (۵۳)، ۲۲۵-۲۱۳.

علوی، س.، جنتی‌فرد، ف.، مرآئی، م. و رضایور، ح. (۱۳۸۸). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه اعتیاد به اینترنت در کاربران دانشجویی دانشگاه‌های شهر اصفهان. *فصلنامه دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۱۱ (۴)، ۵۰-۳۸.

علی‌پور، ا. و نوربالا، ا. ع. (۱۳۷۸). بررسی مقدماتی پایایی و روایی پرسشنامه شادکامی آکسفورد در دانشجویان دانشگاه‌های تهران. *فصلنامه روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی (اندیشه و رفتار)*، ۵ (۱)، ۶۴-۵۵.

معیدی‌فر، س.، حبیب‌پور، ک. و جنتی، آ. (۱۳۸۶). مطالعه اعتیاد اینترنت در میان جوانان و نوجوانان ۱۵ سال تا ۲۵ در تهران. *مجله رسانه*، ۱، ۴-۳.

Adams, G. R., & Archer, S. L. (1994). Identity: A precursor to intimacy. In S. L. Archer (Ed.), *Interventions for adolescent identity development*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Argyle, M., & Crossland, J. (1987). Dimensions of positive emotions. *British Journal of Social Psychology*, 26, 127-137.

Argyle, M., Martin, M., & Crossland, J. (1989). Happiness as a function of personality and social

عمل را تکرار کند. پس از شرطی‌سازی، آن عمل را بیشتر تکرار می‌کند تا همان پاسخی را که در تجربه اول به دست آورده بود، کسب کند. این شرطی‌سازی تداوم می‌یابد و شخص استفاده بیشتر را جست‌وجو می‌کند تا واکنش‌های فیزیولوژیک مشابهی در او پدید آید (پارک، جین و جین، ۲۰۱۱). به اعتقاد برانیو، ابرست، کارنیل و چمارو (۲۰۰۹) اگر افراد در زندگی روزمره، روز بدی داشته باشند، می‌توانند با مراجعه به اینترنت به تسکین و آسودگی برسند. حتی برخی از افراد معتاد، اینترنت را به مثابه یک مخدر برای آزاد شدن یکباره هورمون آدرنالین می‌دانند. در دنیای مجازی اینترنت، هر شخص می‌تواند به جای فرد دلخواهش باشد، وزنش را کمتر بگوید حتی اگر سنگین وزن باشد، خود را مجرد معرفی کند حتی اگر متأهل باشد، خود را ثروتمند معرفی کند اگر چه این‌گونه نباشد و مواردی از این قبیل. واضح است که این چنین زندگی تخیلی می‌تواند حداقل در کوتاه‌مدت رضایت خاطر کاربر را تأمین کند. یافته دیگر پژوهش مبین عدم تفاوت معنادار بین دختران و پسران دانشجویی در اعتیاد به اینترنت بود. این یافته با نتایج پژوهش‌های یانگ (۲۰۰۹) که زنان را بیش از مردان و پژوهش‌های سایموس و دیگران (۲۰۰۸)، چی‌هونگ و دیگران (۲۰۰۵) و لی و دیگران (۲۰۰۸) که مردان را بیش از زنان درگیر اعتیاد به اینترنت نشان می‌دهد، ناهمخوان است. با این همه مطالعه خسروجردی و میرزایی (۱۳۸۸) هم تفاوت معناداری بین دانش‌آموزان دختر و پسر ایرانی در میزان اعتیاد به اینترنت نشان نداده است.

نقش عوامل فرهنگی، بازخورد و طرز فکر افرادی که وقت زیادی صرف جست‌وجو در اینترنت می‌کنند را نیز نباید نادیده گرفت. در پژوهش حاضر به نقش فرهنگ پرداخته نشد و همچنین به‌علت سرعت گسترش فناوری‌های رایانه‌ای، شکل‌های جدیدی از فعالیت‌های اینترنتی شامل فروشگاه‌های مجازی، وبلاگ‌ها، بازی‌های آنلاین و... پدید آمده است که در آزمون مورد استفاده در این پژوهش به آنها پرداخته نشد. این موارد از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر محسوب می‌شوند. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی مشابه در نمونه‌های دیگری از کاربران و با در نظر گرفتن ویژگی‌های شخصیتی و ساز و کارهای

- among Taiwanese adolescents. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 193 (4), 273-277.
- Chou, C., & Hsiao, M. C. (2000).** Internet addiction, usage, gratifications, and pleasure experience: The Taiwan college students case. *Computer Education*, 35 (1), 65-80.
- Davis, R. A. (2001).** A cognitive-behavioral model of pathological Internet use. *Computers in Human Behavior*, 17, 187-195.
- Fitzpatrick, J. (2008).** Internet Addiction: Recognition and intervention. *Journal of Psychiatry Nursing*, 22 (2), 59-60.
- Greenfield, D. N. (1999).** Virtual addiction: *Sometimes new technology can create new problems*. New York: The Center for Internet Studies.
- Griffiths, M. (2000).** Does Internet and computer addiction exist? Some case study evidence. *Cyberpsychology & Behavior*, 3 (2), 211-218.
- Ko, C. H., Yen, J. Y., Chen, C. C., Chen, S. H., Wu, K., & Yen, C. F. (2006).** Tridimensional personality of adolescents with Internet addiction and substance use experience. *Canadian Journal of Psychiatry*, 51 (14), 887-894.
- Lee, Y. S., Han, D. H., Yang, K. C., Daniels, M. A., Na, C., Kee, B. S., & Renshaw, P. F. (2008).** Depression-like characteristics of 5 HTTLPR polymorphism and temperament in excessive Internet users. *Journal of Affective Disorders*, 109 (1-2), 165-169.
- Lin, S. S. J., & Tsai, C. C. (1999).** *Internet addiction among high scholar in Taiwan*. Poster presented at the 107th American Psychology Association (APA) Annual Convention, Boston.
- Miller, R. S., & Lefcourt, H. M. (1982).** The encounters. In J. P. Forgas & R. J. M. Innes (Eds.). *Recent advances in social psychology: An international perspective* (p.p. 189- 203). North Holland: Elsevier.
- Argyle, M., Martin, M., & Lu, L. (1995).** Testing for stress and happiness: The role of social and cognitive factors. In C. D. Spielberger & I.G. Sarason (Eds.). *Stress and emotion*. Washington DC: Taylor & Francis.
- Beard, K. W. (2002).** Internet addiction: Current status and implication for employees. *Journal of Employment Counseling*, 39 (1), 2-11.
- Beranuy, M., Oberst, U., Carbonell, X., & Chamarro, A. (2009).** Problematic Internet and mobile phone use and clinical symptoms in college students: The role of emotional intelligence. *Computers in Human Behavior*, 25, 1182-1187.
- Bigges, S. (2000).** Global village or urban jungle: Culture, self-construal and the Internet. *Process Medicine Ecology*, 1, 28-36.
- Bullen, P., & Harre, N. (2000).** *The internet: Its effects on fatty and implication for adolescents*. Auckland: University of Auckland.
- Caplan, S. E. (2002).** Problematic Internet use and psychosocial well-being: Development of a theory-based cognitive-behavioral measurement instrument. *Computers in Human Behavior*, 18 (5), 553-575.
- Charmaine, D. C., & Teddi, J. C. (2010).** *Internet addiction and students: Implications for school counselors*. Available from <http://counseling-outfitters.com/vistas/vistas10/Article-61.pdf>.
- Chih-Hung, K., Yen, J. Y., Chen, C. C., Chen, S. H., & Yen, C. F. (2005).** Gender differences and related factors affecting online gaming addiction

- Siomos, K. E., Dafouli, E. D., Braimiotis, D. A., Mouzas, O. D., & Angelopoulos, N. V. (2008).** Internet addiction among Greek adolescent students. *Cyber Psychology & Behavior, 11* (6), 653-657.
- Steinfeld, C., Ellison, N., & Lampe, C. (2008).** Social capital, self-esteem, and use of online social network sites: A longitudinal analysis. *Journal of Applied Developmental Psychology, 29*, 434-445.
- Tonioni, F., D'Alessandris, L., Lai, C., Martinelli, D., & Corvino, S., Vasale, M., Fanella, F., Aceto, P., & Bria, P. (2010).** Internet addiction: Hours spent online, behaviors and psychological symptoms. *General Hospital Psychiatry, 34*, 80-87.
- Widyanto, L., & Griffiths, M. (2006).** Internet addiction: A critical review. *International Journal of Mental Health Addiction, 4*, 31-51.
- Widyanto, L., & McMurrin, M. (2004).** The psychometric properties of the internet addiction test. *Cyberpsychology & Behavior, 7* (4), 443-450.
- Yang, S., & Tung, C. (2007).** Comparison of Internet addicts and non-addicts in Taiwanese high school. *Computer Human Behavior, 23*, 79-96.
- Yen, J.Y., Ko, C. H., Yen, C. F., Chen, S. H., Chung, W. L., & Chen, C. C. (2008).** Psychiatric symptoms in adolescents with Internet addiction: Comparison with substance use. *Psychiatry Clinical Neuroscience, 62* (1), 9-16.
- Young, K. S. (1998).** *Caught in the net: How to recognize the signs of internet addiction and a winning strategy for recovery.* New York: John Willy and sons.
- Young, K. S. (2009).** Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyber-Psychology & Behavior, 1*(3), 237-244.
- assessment of social intimacy. *Journal of Personality Assessment, 46*, 514-518.
- Mitchell, M. E., Lebow, J. R., Uribe, R., Grathouse, H., & Shoger, W. (2011).** Internet use, happiness, social support and introversion: A more fine grained analysis of person variables and internet activity. *Computers in Human Behavior, 27*, 1857-1861.
- Montgomery, M. J. (2005).** Psychological intimacy and identity: From early adolescence to emerging adulthood. *Journal of Adolescent Research, 20*, 346-374.
- Morahan-Martin, J. (2005).** Internet abuse. *Social Science Computer Review, 23*, 39-48.
- Noller, P., Feeney, J. A., & Peterson, C. (2001).** *Personal relationships across the lifespan.* New York: Brunner-Routledge.
- Park, N., Jin, B., & Jin, S. (2011).** Effects of self-disclosure on relational intimacy in Facebook. *Computers in Human Behavior, 27*, 1974-1983.
- Ryff, C. D., & Keyes, C. L. (1995).** The structure of psychological well-being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology, 69*, 719-727.
- Sanders, C. E., Field, T. M., Diego, M., & Kaplan, M. (2000).** The relationship of Internet use to depression and social isolation among adolescents. *Adolescence, 35* (138), 237-242.
- Selfhout, M. H. V., Branje, S. J. T., Delsing, M., Bogt, T. F. M., & Meeus, W. H. J. (2009).** Different types of Internet use, depression, and social anxiety: The role of perceived friendship quality. *Journal of Adolescence, 32*, 819-833.
- Shek, D., Tang, V., & Lo, C.Y. (2008).** Internet addiction in Chinese adolescents in Hong Kong: Assessment, profiles and psychology correlates. *Science World Journal, 8*, 776-787.